

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Minister

Nina Fellman

Föredragande

Kanslihandläggare

Marcus Åkerblom

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 75

Begäran om landskapsregeringens synpunkter på BSPC:s resolution från 2018 samt information om vad landskapsregeringen har gjort alternativt avser göra med anledning av resolutionen

ÅLR 2019/1145

259 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt tillstålla Ålands BSPC-delegation ett svar i enlighet med **bilaga 1, Rk1a19E34**

Nr 76

Åländsk representation i B7-samarbetets konstprojekt på Bornholm 17-26.5.2019

ÅLR 2019/3048

260 Rk1a

B7-samarbetets konstprojekt äger rum den 17-26.5.2019 på Bornholm. Projektet går i år under namnet ”Sensing Vang”.

Landskapsregeringen beslöt att utse de åländska konstnärerna Minna Öberg och Edward Johansson att dela efter att en gemensam anhållan med specifikation över resekostnaderna inkommit.

Landskapsregeringen kommer att bekosta den gemensamma resan tur och retur till ett maxbelopp om 600 euro. Ersättningen betalas ut efter att reseräkning med kvitton samt en kort rapport/projektdagbok inlämnats.

Dagtraktamente samt boendekostnader under projekttiden ersätts inte eftersom detta bekostas av projektet.

Resekostnaderna belastar budgetmoment 26 000.

Ålands BSPC-delegation, Ålands lagting

Hänvisning

Kontaktperson
Marcus Åkerblom

Ärende

Landskapsregeringens synpunkter på BSPC:s resolutionen från 2018 jämte vidtagna och planerade åtgärder

Bakgrund

Med hänvisning till den BSPC-resolution som antogs på Åland i augusti 2018 vid den årliga parlamentariska Östersjökonferensen har lagtinget den 5 februari 2019 vidarebefordrat resolutionen till landskapsregeringen för att få svar om vidtagna åtgärder.

Resolutionen innehåller uppmaningar till regeringarna i Östersjöområdet. Utgående från resolutionen har Östersjökonferensen valt att prioritera vissa områden vilka grupperats i fem huvudrubriker:

1. olika projekt och andra samarbeten
2. visionen om ett friskt hav
3. smarta energilösningar och förnyelsebara energikällor
4. en hållbar migration och integration samt
5. en ekonomisk utveckling och tillväxt.

Landskapsregeringen har svar för fyra av rubrikerna vilka redogörs nedan.

1. Olika projekt och andra Östersjösamarbeten

Landskapsregeringen stöder, i likhet med resolutionen från den 26:e konferensen, behovet av politiskt utbyte mellan unga i alla områden i samhället. Landskapsregeringen stöder även BSPC:s önskan om intensifierade program för multinationella forum för unga. Mot den bakgrunden avser landskapsregeringen att fortsätta samarbetet med såväl Nordiska ministerrådet som CBSS i syfte att tillsammans stöda *ReGeneration 2030-rörelsen* som är det multinationella forum för unga som den 26:e resolutionen efterfrågade. I augusti 2018 arrangerades det första *ReGeneration 2030 Summit*. Den följs nu upp av en andra träff den 24–26 augusti 2019 med temat *Changing Climate - Changing Lifestyles*. *ReGeneration 2030* samlar unga från 14 länder och självstyrande områden runt Östersjön: Finland, Åland, Sverige, Norge, Danmark, Grönland, Färöarna, Island samt Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen och Tyskland.

På Åland bedrivs ett utvecklings- och hållbarhetsarbete under namnet *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland*, se närmare information på adressen www.barkraft.ax. *ReGeneration 2030* är sprungen ur agendan och hämtar inspiration från visionen om att *alla kan blomstra i ett bärkraftigt*

samhälle på fredens öar vilket gör Åland till den självklara platsen för *ReGeneration 2030:s* årliga summit. Mer information finns på www.regeneration2030.org.

2. Visionen om en frisk Östersjö

Resolutionen lyfter fram betydelsen av samarbete och genomförande av de löften och överenskommelser som beslutats på Östersjönivå framförallt inom ramen för *HELCOM*. Det här innebär att man på högsta politiska nivå bör stöda arbetet och genomförandet av *HELCOMs Baltic Sea Action Plan* och utveckla strategier för att skapa en hållbar och *Healty Baltic Sea* och på så sätt uppnå målen i FN:s *Agenda2030*.

På Åland bedrivs, som beskrivet ovan, ett omfattande utvecklings- och hållbarhetsarbete. Ett av de strategiska utvecklingsmålen i agendan är att *allt vatten ska ha god kvalitet* senast år 2030. Vattnet i Ålands skärgård har fått en alltmer försämrad status. På grund av Ålands läge mitt i Östersjön är Åland beroende av att det genomförs åtgärder på Östersjönivå för att vattenkvaliteten ska förbättras i Ålands skärgård och i de omgivande havsområdena och uppnå målet om en god vattenstatus och *a Healty Baltic Sea*. I målbeskrivningen i *Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda* framgår bland annat att Åland har både en skyldighet och en rättighet att vara Östersjöns röst. Arbetet inom agendan kan dock endast förverkligas om Östersjöregionen i sin helhet förverkligar FN:s *Agenda 2030*.

Mot denna bakgrund understöder landskapsregeringen resolutionens uppmaning angående intensifierade ansträngningar nationellt och regionalt för att i tid kunna uppnå målen i *HELCOM Baltic Sea Action Plan*.

Åland önskar även betona vikten av att man i det långsiktiga strategiarbetet väger in klimatförändringens olika aspekter och genomför åtgärder för att mildra och anpassa sig till dess effekter.

3. Smarta energilösningar och förnyelsebara energikällor

Under år 2011 godkände Finlands finansministerie en delfinansiering av en ny 100 MW likströmsförbindelse mellan Åland och Finland. Dess huvudsakliga syfte är att tillgodose reservkraftbehovet vid ett eventuellt elavbrott från Sverige. Efter inledande planering och projektering kunde *Kraftnät Åland Ab* under hösten 2012 underteckna avtalet med *ABB* gällande byggandet av förbindelsen. Under år 2013 påbörjades arbetet och anslutningen var planenligt klar och driftsatt i början av år 2016.

Förbindelsen öppnar upp möjligheten att överföra el via Åland mellan Sveriges och Finlands stamnät, i bägge riktningarna, eftersom det mellan Åland och Sverige sedan år 2000 finns en 60 MW sjökabelförbindelse. Det finska stamnätsbolaget *Fingrid* önskar använda förbindelsen för transitering. Diskussioner förs med *Svenska Kraftnät* vad gäller förutsättningarna för transitering. För att möjliggöra transiteringen krävs anpassning i driftledningssystemet. *Svenska Kraftnät* har under lång tid arbetat med uppdateringarna. Förändringarna har dragit ut på tiden men förhoppningen är att förutsättningarna skall vara på plats under år 2019.

Under 2018 har *FLEXe*-projektet (tidigare kallat *Clic*-projektet) fortsatt och vars mål är att på sikt göra Åland till en testplattform för smarta energinät. Under september 2018 bildades bolaget Flexens Ab Oy där landskapsregeringen är en av flera företag och organisationer som gemensamt äger bolaget. Företaget har som målsättning att kommersialisera arbetet med att skapa flexibla energilösningar inför framtiden. Målsättning är således att Åland ska fungera som testplattform för nya energilösningar. Den verksamhet som bedrivs inom bolaget kommer troligen få stor inverkan både inom Åland och i omvärlden. Projektet är ett samarbete som omfattar aktörer och förvaltningar både på finsk och åländsk sida. Med ökade möjligheter att överföra el i bägge riktningarna mellan Sverige och Finland via Åland innebär förbindelsen och projektet nya möjligheter med avsikten till ökad integrering inom energiområdet i Europa. En mycket begränsande faktor är dock att Ab Vattenfall uppbär nätavgift om ca 1,2 miljoner euro per år av Kraftnät Åland för överföringen genom sjökabelförbindelsen mellan Åland och Sverige. Nätavgiften begränsar idag möjligheten till en effektiv användning av förbindelserna. Enligt beslut om förbindelser mellan de nordiska länderna ska avgifter inte förekomma. Detta fastslås även i EU:s elhandelsförordning (714/2009). Diskussioner har förts under lång tid gällande avgiften dock ännu utan större framgång.

Mot denna bakgrund understöder landskapsregeringen smarta energilösningar och förnyelsebara energikällor.

4. Migration och integration

På Åland är nästan hälften av befolkningen i åldern 30–39 år födda utanför Åland. De senaste åren har ca 1000 personer/år migrerat till Åland och även om viss utflyttning sker har nettoinflyttningen varit positiv. Idag finns ungefär 65 olika modersmål och närmare 100 nationaliteter representerade i den åländska befolkningen. Ju bättre integrationen går desto bättre mår de inflyttade och sannolikheten att de vill stanna kvar ökar. Samhället får vid en bra integration också snabbare tillgång till arbetskraft vilket det åländska näringslivet har sett behov av under en längre tid.

Integration på Åland går under dubbel lagstiftningsbehörighet. Vilken lagstiftning som gäller beror på personens status i passet. Personer som söker humanitärt skydd går under finsk integrationslagstiftning. Övriga personer går under åländsk integrationslag. Åland har inte behörighet i uppehållstillståndsfrågor vilket betyder att tjänstemän från Finlands Migrationsverk kommer till Åland några dagar var sjätte vecka för att ta emot ansökningar om till exempel uppehållstillstånd. Bokning av en tid hos Migrationsverket uppfattas som komplicerat. Det går inte att boka över telefon. Bokning av ett besök skall ske genom en förhandsansökan. För att underlätta förfarandet köper landskapsregeringen tjänster via Mariehamns stad genom informationskontoret *Kompassen*. Vid *Kompassen* får migranter inte bara stöd för bokning av tid hos Migrationsverket. De får även allmän information och hänvisning till andra instanser.

Språk och kännedom om samhället är en viktig del för integrationen. Som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd erbjuds därför svenska för inflyttade (SFI) för de personer som står utanför arbetsmarknaden och som är registrerade vid *Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet* (AMS). För den som har arbete finns också möjligheten att kostnadsfritt få studera svenska delvis på arbetstid och delvis på fritid med arbetsgivarens tillstånd.

Förutom undervisning i svenska innehåller den s.k. SFI-kursen samhällsinformation om till exempel rättigheter och skyldigheter på arbetsmarknaden, hur hälsovården fungerar på Åland m.m. I kursen ingår även en introduktion till *Ålands Utvecklings- och hållbarhetsagenda*. Landskapsregeringen har även arrangerat s.k. rundabordssamtal med kvotflyktingar på arabiska för att lyfta och diskutera skillnader i till exempel jämställdhet och familjeroller mellan Syrien och Norden. Se nedan fler åtgärder särskilt för kvotflyktingar.

Som nyinflyttad tar det tid att få nya kontakter, utveckla nya relationer och ingå i nya nätverk. Då många arbeten tillsätts genom nätverk blir det särskilt viktigt att utveckla ett fungerande system för vägledning och validering av kunskap och kompetens. Därför har landskapsregeringen en valideringstjänst hos Ålands gymnasium samt i år beslutat att finansiera en treårig försöksverksamhet med vägledning för vuxna till utbildning och arbete. Verksamheten startar i augusti 2019 under namnet VISA vägen. Inflyttade personer antas vara en stor del av målgruppen för verksamheterna validering och vägledning.

Landskapsregeringen stöder även olika integrationsfrämjande satsningar i syfte att skapa attitydförändringar och utveckla metoder som minskar utanförskap. Föreläsningar och workshops kring attityder, identitet och *allas lika värde* har till exempel arrangerats i skolor runt om på Åland (i Mariehamns stad, på landsbygden och i skärgården) för att utbilda lärare, elever och föräldrar. Även tillfällen om människor på flykt, kulturkrockar, missförstånd, fördomar och utanförskap har hållits för allmänheten, för tredje sektorn och för offentligt anställda.

Föreningar har möjlighet att söka extra bidrag från landskapsregeringen för särskilda integrationsfrämjande satsningar. Det har exempelvis handlat om integration genom fotboll, integration genom arbete eller integration genom öppna förskolan.

Flyktingmottagande

Sedan 2015 har Åland tagit emot 73 kvotflyktingar varav fyra kommuner tog emot totalt 26 personer hösten 2018. Tidigare var det endast Mariehamn som tog emot kvotflyktingar men sedan 2015 har åtta åländska kommuner tagit emot flyktingar.

Beslut om flyktingmottagande fattas i de åländska kommunernas fullmäktige. Mellan den åländska kommunen som avser att ta emot flyktingar och Egentliga Finlands närings-, trafik och miljöcentral (NTM-central) skrivs därefter ett avtal. Kommunerna har egna integrationsfrämjande program som skall tas i beaktande för att stöda personerna till god integration i det åländska samhället.

Med målet att ständigt förbättra flyktingmottagandet (inför, under och efter mottagandet) håller Ålands landskapsregering en kontinuerlig dialog med mottagande kommuner, Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS), Medis (kursarrangör för språk- och integrationsutbildning) och tredje sektorn. Aktörerna bildar en samordningsgrupp som landskapsregeringen är sammankallare för. Som en förbättringsåtgärd beslutade samordningsgruppen att tillsammans ansöka om att starta EU-projektet *En säker hamn, kraftsamling för kommuner, myndigheter och tredje sektorn för att utveckla samarbetet vid flyktingmottagning och integration*

på Åland. Projektet beviljades och startades upp mars 2018 med stöd från AMIF-fonden (Asyl-, migrations- och integrationsfonden). Utöver landskapsregeringen, som står som huvudman, har projektet tolv aktörer. Stödet och samarbetet mellan aktörerna har fått möjlighet att intensifieras genom projektet. Kvotflyktingarna är i fokus för projektets åtgärder men effekterna (åtgärderna och aktiviteterna) kommer även att gynna andra inflyttade på Åland. Exempel på aktiviteter inom projektet:

- Rutinerna inom hälsovården ses över. Personalen får bland annat utbildning i
  - interkulturell kommunikation
  - vad olika uppehållstillstånd ger för rättigheter inom vården
  - hur man kan använda olika stöd såsom bilder, språk-appar, tolkar m.m.
- En interaktiv hemsida www.integration.ax har utvecklats med en FAQ-sida innehållande frågor, svar och länkar sorterade under olika teman. Via denna kanal (som numera finns på drygt 20 språk) marknadsförs även evenemang som kan gynna integrationen i stort.

Ett flödesschema för hälsogranskning av flyktingar har tagits fram inklusive kostnadsfördelning och ersättningar.

Minister

Nina Fellman

Kanslihandläggare

Marcus Åkerblom

Ålands BSPC-delegation, Ålands lagting

Contact
Marcus Åkerblom

Reference
**Inofficial translation: The Åland Government's
view regarding the BSPC Resolution of 2018 and
information of measures taken, and actions planned.**

Background

In August 2018 at the annual Baltic Sea Parliamentary Conference (BSPC) in Åland Islands the BSPC resolution was adopted. The purpose of the resolution is that governments around the Baltic Sea region pay attention to different areas described below. February 5th 2019 the parliament on Åland forwarded the resolution to its government for further actions. In this letter the Government of Åland describe measures taken and actions planned for four areas out of five.

- Various projects and other collaborations
- The vision of a healthy sea
- Smart energy solutions and renewable energy sources
- Sustainable migration and integration
- Economic development and growth.

1. Various projects and other Baltic Sea collaborations

In accordance with the resolution of the 26th Conference, the Government of Åland supports the need for political exchanges between young people in all areas of society. The government also supports BSPC's desire for intensified programs for multinational youth forums. In order to support the *regeneration 2030* movement, which is the multinational forum or gathering for young people, the government intends to continue the cooperation with both the Nordic Council of Ministers and the CBSS.

The first *ReGeneration 2030 Summit* was held on Åland in August 2018 and will be followed up by a new gathering on Åland on the 24–26 of August 2019. The theme will be *Changing Climate - Changing Lifestyles. Regeneration 2030* brings young people together from 14 countries and autonomous regions around the Baltic Sea: Finland, Åland, Sweden, Norway, Denmark, Greenland, Faroe Islands, Iceland and Russia, Estonia, Latvia, Lithuania, Poland and Germany.

Under the direction of the Government of Åland, a development and sustainability work is in progress with the name *The Development and Sustainability Agenda for Åland*. Find more information at www.barkraft.ax. *Regeneration 2030* has gained

inspiration and originated from the Åland vision that *Everyone Can Flourish in a Viable Society on The Islands of Peace*. That makes Åland the natural place for the *regeneratio2030* annual summit. Find more information at www.regeneration2030.org.

2. The vision of a healthy Baltic Sea

To both achieve the objectives of the UN Agenda 2030 and to have a successful implementation of the *HELCOM Baltic Sea Action Plan*, the resolution highlights the importance of cooperation and commitment at the highest political level in different countries and autonomous regions around the Baltic Sea.

To achieve the goal of good water status and a healthy Baltic Sea, Åland is dependent on measures taken to improve water quality in the Åland archipelago and its surroundings. Therefore, the Åland government supports the resolution's call for intensified efforts both nationally and regionally in order to meet the objectives of the *HELCOM Baltic Sea Action Plan* in time.

Due to its location in the middle of the Baltic Sea, the water in the Åland archipelago has gained an increasingly deteriorating status. One of the strategic development goals of the agenda described above is that *all water should have good quality by the year 2030*. The goal description in the *Åland development and sustainability agenda* says that Åland has both an obligation and a right to be a voice for the Baltic Sea. The work within the agenda can only be realized if every country in the Baltic Sea region do their part to implement the *UN Agenda 2030*.

In long term and in addition to measures to improve the water quality in the Baltic Sea, the government of Åland wishes to emphasize the importance of also taking other measures to prevent climate change.

3. Smart Energy Solutions and renewable energy sources

During 2011, the Finnish department of finance approved a partial financing of a new 100 MW DC link between Åland and Finland. Its main purpose is to meet the emergency backup requirement in case of a possible power failure from Sweden. After initial planning and design during the autumn in 2012 *Kraftnät Åland Ab* signed the agreement with *ABB* regarding the construction. The work began in 2013 and in the beginning of 2016 the connection was completed and up and running as planned.

Since the year 2000, there's been a 60 MW sea cable connection between Åland and Sweden. This connection enables the possibility of transferring electricity in both directions between the Swedish and Finnish transmission system operators via the Åland islands. The Finnish transmission system operator *Fingrid* wishes to use the transit connection. Discussions are conducted with *Svenska Kraftnät* regarding the conditions for transit. In order to enable the transit operation, adaptation is required in the management system. *Svenska Kraftnät* have been working on the updates for a long time. The process has unfortunately been delayed, but the Government of Åland is hopeful that the conditions will be in place this year.

The *FLEXe Project* (previously known as the *Clic Project*) has continued during 2018. Its aim is to make Åland a test platform for smart energy networks. In September 2018, the company *Flexen Ab Oy* was founded. The government of Åland is one of several companies and organizations that own the company. The

aim is to commercialize the work of creating flexible energy solutions for the future. The plan is therefore that Åland should act as a test platform for new energy solutions. The activities carried out within the company will probably have a major impact both in Åland and abroad. The project is a collaboration that includes actors and administrations both in Finland and in Åland. With increased possibilities to transfer electricity in both directions between Sweden and Finland via Åland, the intention is in the long term to increase integration within the European energy network.

However, a limiting factor is that *Ab Vattenfall* charges a net fee of approximately 1.2 million euro per year from *Kraftnät Åland Ab* for the transfer through the maritime cable connection between Åland and Sweden. The network fee today limits the possibility for an effective use of the connection. According to a decision between the Nordic countries, connection fees should not be imposed. This is also stipulated in the *EU's electricity Trade Regulation (714/2009)*. Discussions have been conducted for a long time regarding the connection fees without any success.

In view of the abovementioned, the Government of Åland supports smart energy solutions and renewable energy sources.

4. Migration and Integration

In recent years, approximately 1000 people per year have migrated to Åland and as a result, almost half of the population aged 30 – 39 is born abroad. Even if some emigration occurs, net immigration has been positive. Today in Åland there is about 65 different native languages and almost 100 different nationalities.

A successful integration leads to the immigrants being happy and wanting to stay on Åland Islands and hopefully access the labor market. The trade and industry in Åland have had some difficulties to find employees and therefore wish for a faster integration.

To some extent the integration is made difficult because the legislative competence is divided between Finland and Åland. The applicable law depends on the person's passport status. People seeking humanitarian protection are subject to Finnish integration legislation. Other persons are subject to Åland's integration legislation. Because Åland does not have jurisdiction in the case of residence permits, the *Finnish Migration Agency* will come to Åland a few days every six weeks to receive and prepare residence permit applications.

A visit to the *Migration Agency* is perceived as complicated. One has to make a written booking in advance. To facilitate the procedure, the Government of Åland buys services via the city of Mariehamn through the information office *Kompassen (Compass)*. *Kompassen* is not only supporting immigrants to do their booking to the *Migration Agency*. The office also serves immigrants with general information about the local society and, if needed, refers immigrants to other authorities.

An important part of the integration is of course to understand the language and having general knowledge about the society. Therefore, as a labour market policy action, education in the Swedish language (*Swedish for Immigrants, SFI*) is offered to persons outside the labour market who are registered at the *Employment Office (AMS)*. For employees, with the employer's permission, there is an

opportunity to study Swedish part-time, partly at working hours and partly in leisure time.

The *SFI* course also provides social information about, for example, rights and obligations in the labour market, how health care is organized in Åland etc. The course also includes an introduction to *the Åland development and sustainability agenda*. The government has also arranged general conversations with quota refugees in Arabic to raise and discuss differences in, for example, gender equality and family roles between Syria and the Nordic countries.

As a new member of the society, it takes some time to develop new relationships and participate in new networks. As many jobs are added through networks, it is particularly important to develop a workable system for guidance and validation of knowledge and competence. Therefore, the government has a validation service at the *Ålands Gymnasium (Ålands Upper Secondary School)*. This year the government has also decided to finance a three-year activity with career guidance for adults. The activity starts in August 2019 with the name *VISA vägen (SHOW the way)*. Migrants are assumed to be a large part of the target group for validation and guidance activities.

The government of Åland also supports various integration efforts in order to create changes in attitudes and develop methods that reduce alienation. As an example, lectures and workshops have been arranged all around Åland in attitudes, identity and equal value to educate teachers, students and parents. It has also been arranged lectures about people fleeing, cultural clashes, misunderstandings, prejudices and exclusion to the third sector and to civil servants.

Associations can seek additional funding from the government for special integration initiatives. For example, integration has been arranged through football, integration through work or integration through open preschool.

Refugees

Åland has received 73 quota refugees since 2015. In the beginning only the city of Mariehamn received quota refugees, but later on eight municipalities have also received refugees. Four of sixteen municipalities received a total of 26 persons in the autumn of 2018.

The decision to receive or not receive refugees is taken by the municipal council. A contract is then signed between the municipality of Åland, which intends to receive refugees and the *Centre for Economic Development, Transport and the Environment (NTM-centralen) in Finland*. Each municipality has its own integration program in order to support a good integration into Åland society.

With the aim of continuously improving the reception of refugees (before, during and after the reception), the government of Åland maintains a continuous dialogue with receiving municipalities, *ÅHS (Åland Health Care)*, *AMS (Ålands Employment Office)*, *Medis* (course organizer for language and integration training) and the third sector. Those organizations form a coordination group for which the government is the convener. The coordination group decided to apply for the launch of the EU project "*En säker hamn*" (*a secure port, mustering for strength for the municipalities, authorities and the third sector to develop cooperation in the reception of refugees and integration in Åland*). The project was accepted and started in March 2018 with support from the AMIF Fund

(Asylum, Migration and Integration Fund). The government of Åland is the responsible authority for the project and twelve other organizations are involved. Because of this project, the support from and the cooperation between these organizations has been given an opportunity to be more effective. The projects activities focuses on quota refugees but the activities and measures will also benefit other immigrants in Åland.

Examples of activities within the project:

- Health care procedures are reviewed. Among other things, staff are trained in
  - intercultural communication
  - how different residence permits provide different rights within healthcare
  - how to use different support such as images, language apps, interpreters, etc.
- An interactive website www.integration.ax has been developed with a FAQ page containing questions, answers and links sorted under different themes. Through this channel (which is now available in more than 20 languages) you also can promote integrational events.

A flow chart for the health review of refugees has been developed including cost allocation and compensation.

Minister

Nina Fellman

Administrator

Marcus Åkerblom